

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy 8 rok szkolny 2026/2027

Ocena dopuszczająca (2)

- **Kształcenie literackie i kulturowe:** Z pomocą nauczyciela odtwarza najprostsze fakty (imiona bohaterów, kluczowe momenty fabuły) z najważniejszych lektur czytanych w całości (*Kamienie na szaniec*, *Mały Książę*, *Zemsta*, *Balladyna*, *Dziady cz. II*, *Opowieść wigilijna*). Odróżnia wiersz od prozy, ale myli rodzaje literackie.
- **Kształcenie językowe:** Rozpoznaje najbardziej podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik). Popołnia liczne błędy ortograficzne zaburzające komunikację.
- **Tworzenie wypowiedzi:** Z pomocą nauczyciela podejmuje próbę napisania rozprawki lub opowiadania, ale praca jest niespójna, rażąco krótka i pozbawiona logicznych argumentów.
- **Samokształcenie:** Pod nadzorem dorosłego potrafi otworzyć wskazany słownik (np. ortograficzny) lub odnaleźć podany adres strony internetowej.

Ocena dostateczna (3)

- **Kształcenie literackie i kulturowe:** Samodzielnie streszcza fabułę i wymienia głównych bohaterów lektur czytanych w całości. Zna podstawowe wątki z utworów poznawanych we fragmentach (*Pan Tadeusz*, *Quo vadis*, *Szyfrowe prace*, *Latarnik*). Rozróżnia epikę, lirykę i dramat.
- **Kształcenie językowe:** Poprawnie nazywa główne części zdania (podmiot, orzeczenie). Stosuje podstawowe zasady ortografii, choć w trudniejszych wyrazach i interpunkcji (zwłaszcza w stawianiu przecinków) wciąż popołnia błędy.
- **Tworzenie wypowiedzi:** Samodzielnie pisze prostą rozprawkę (formułuje tezę i dwa argumenty) oraz opowiadanie. Odwołuje się w nich do treści lektur (np. losów Alka, Rudego i Zośki z *Kamieni na szaniec*). Poprawnie konstruuje proste ogłoszenie i zaproszenie.
- **Samokształcenie:** Świadomie korzysta z przypisów w podręczniku. Samodzielnie wyszukuje hasła w słownikach ogólnych języka polskiego.

Ocena dobra (4)

- **Kształcenie literackie i kulturowe:** Zna szczegółową treść i problematykę lektur. Definiuje cechy gatunkowe trudniejszych utworów (np. dramat romantyczny w *Dziadach cz. II*, epopeja w *Panu Tadeuszu*, fraszka, pieśń i tren u Jana Kochanowskiego). Określa funkcje prostych środków stylistycznych i odróżnia świat realistyczny od fantastycznego (np. w *Balladynie*).
- **Kształcenie językowe:** Poprawnie buduje zdania złożone i dba o poprawność stylistyczną. Świadomie unika powtórzeń, używając podstawowych synonimów.
- **Tworzenie wypowiedzi:** Tworzy spójne wypracowania (min. 200 słów). W rozprawce trafnie dobiera argumenty oparte na lekturach (np. motyw przemiany Ebenezera Scrooge'a z *Opowieści wigilijnej* lub problem władzy w *Balladynie*).
- **Samokształcenie:** Samodzielnie dociera do informacji z różnych źródeł. Przestrzega praw autorskich – wie, kiedy i jak zastosować cudzysłów przy bezpośrednim cytowaniu słów bohaterów lub autorów.

Ocena bardzo dobra (5)

- **Kształcenie literackie i kulturowe:** Odczytuje teksty na poziomie przenośnym i symbolicznym (np. sens wędrówki w *Małym Księciu*, symbolika narodowa w *Panu Tadeuszu*). Wykorzystuje konteksty biograficzne i historyczne do interpretacji utworów. Zna motywy przewodnie w krótkich utworach i poezji (np. u Sławomira Mrożka w *Artyście* oraz w wierszach K. K. Baczyńskiego czy W. Szymborskiej). Dostrzega w tekstach próby perswazji.
- **Kształcenie językowe:** Wykazuje się wysoką sprawnością ortograficzną i interpunkcyjną. Świadomie przekształca zdania i poprawnie stosuje trudne konstrukcje, takie jak imiesłowowe równoważniki zdań.
- **Tworzenie wypowiedzi:** Pisze dojrzałe, bogate językowo rozprawki i opowiadania twórcze (np. spotkanie bohaterów *Zemsty* i *Balladyny*). Swobodnie tworzy zaawansowane formy, jak: recenzja, przemówienie, podanie oraz życiorys (CV).
- **Samokształcenie:** Samodzielnie selekcjonuje, syntetyzuje i wartościuje informacje. Wyciąga wnioski z popełnianych błędów, koryguje swój styl i korzysta ze słowników specjalistycznych (np. terminów literackich, synonimów).

Ocena celująca (6)

- **Kształcenie literackie i kulturowe:** Dokonuje głębokiej, wieloaspektowej interpretacji tekstów, swobodnie łącząc motywy z lektur obowiązkowych z klas 7–8 z literaturą klas 4–6 (*Chłopcy z Placu Broni*, *Hobbit*) oraz własnymi lekturami nadobowiązkowymi. Łączy literaturę z teatrem czy filmem (np. ocenia adaptacje filmowe *Kamieni na szaniec* czy *Zemsty*).
- **Kształcenie językowe:** Prezentuje nienaganną kulturę języka, posługuje się stylem funkcjonalnym dopasowanym do każdej sytuacji, całkowicie eliminuje błędy językowe.
- **Tworzenie wypowiedzi:** Tworzy teksty o wyjątkowych walorach estetycznych i literackich. Jego wypowiedzi argumentacyjne są oryginalne, logiczne i rzetelnie ustrukturyzowane według najwyższych standardów retorycznych.
- **Samokształcenie:** Z własnej inicjatywy sięga po literaturę naukową i publicystykę kulturalną. W swoich pracach bezbłędnie stosuje przypisy i odsyłacze bibliograficzne. Odnosi sukcesy w konkursach polonistycznych na szczeblu rejonowym lub wojewódzkim.

Opracowała Aldona Jańczak